

Megjelenik mindennap a délutáni órákban.

Előfizetési díj:
Égész évre 12 ft, félfévre 6 ft, év-
negyedre 3 ft o. é.

Helyben előfizethető Demjén L. és Keresz-
tesy Pál urak közreműködésében, hól egyes szá-
mokat is kaphatók.

Szerkesztői szállás: belső-tordantza 122. sz.
Kiadó-hivatal: A tanácsház mellett, az emelet
hátsó részében.

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI NAPILAP.

Hirdetési díj: öt hasábos garmond soron 1-1272
7 kr. 2-szor 6 kr. 3-szor 5 kr. s egyszeri beiktatás
után 30 kr. békéjű. — Hirdetések felvételnek:
Helyben: a kiadó-hivatalban és Demjén László
könyvkereskedésében. Pesten: Zeisler M. (Király-
utca 60. sz.) Bécsben: Haasenstein és Vogler-
né (Neuer-Markt 11. sz.) Oppelk Alajosnál (Woll-
zeile 22. sz.) Rudolf Mosse off. Zeitungs-Agent
(Stadt, Seilerstraße 2.)

Nyitlitteri cikkeket: sora után 20 kr. előleg be-
küldése mellett a szerkesztőséghez címzendők.
— Előfizetési s hirdetési díjak a vidékről
a szerkesztőséghez küldendők be.

Előfizetési föltételek

„Kolozs. Közlöny“

1872-iki folyamára:

egész évre	12 ft o. é.
félfévre	6 „ „
évnegyedre	3 „ „
egy óra	1 „ „

Előfizetéseket helyben elfogad: a szerkesztő-
ség, Demjén László ur könyv- és Keresztesy Pál
ur papirkereskedése.

A „Kol. Köz.“ szerkesztősége.

Kolozsvár város szervezkedése, ügyállása.

(A—A.) A sajtónak a polgári elem és polgári jog-
ok védelmét illető minden tiszte gyorlására kérem fel-
jelmelődését, nem a fennfolygásban — a mi vá-
rossinkra s a polgári elemre nézve létkérdés — közlé-
semnek helyet kérek.

Kolozsvár sz. kir. városban egy, hatalmában elbi-
zakodott párt — élén türelmetlen nagyvágyású papi
fejedelmével — a képviselő-testületnek önkényes egyol-
dalusággal választott 40-es bizottsága által 1871-ben
sept. 13-tól december 18-ig dolgoztatott egy szervezeti
munkát, a mi a polgárságnak a törvényben megengedett
legtitálisabb jogait elhanyagolva, annak csak engedelm-
mességi kötelességei cikelyezze be rendszabályzatába,
öt század óta fennálló tanácsát önállóságtól megfosztja,
a tanácsosokat valódi hivatalos jelleg, jog és felelősség
nélküli dolgozó gépekké, a polgármestert ellenben min-
den hatalmat és felelősséget magában egyesítő munkál-
tatban csaknem basává teszi, a tisztviselőkből az onérzet
megalázásával engedelmis szolgálókat csinál, a szakos-
tályokat a törvény ellenére szervezetenül hagyja, a le-
véltári chronologiai rendi kezelés helyett az ügyvédeknek,
kereskedőknek és törvényszékeknek célszerűt, de az
ezérágazatu politikai közigazgatásnál veszedelmes fasci-
cularis rendszert hozza be, a mi nagy befolyással volt
arra, hogy az ab-olutismus kormányrendszere hazánk-
ban 1859—60-n összevisszazavarodjék; a kezelő-hi-
vataloknál az ellenőrzést — a dolog végrehajtás legfőbb
garantiáját — mellőzi, a belrendőrség vezérlelt, nem
a tudományból de a mai elélt, boldogtalan rendszerből
veszi, a ma életben levő értelm, törvény és belső rend
nélküli chaoszt alkotja egy zagyva rendszerré; mezei
rendőrségi szabályzata alkotásával mellőzte a magyaror-
szági 1840. évi IX. t. cikkelt és a Kolozsvármegyében 1861.
practicus gazdákttól hozott s kormányilag helybenhagyott
helyhatósági rendszabályzatot, s felhasználta a Golu-
kowszky-féle, 1860-ki, német kaptára ütött, absolut
korszaki 30 pontu rendeletet; a város közigazgatási
költségét, daczára a törvénynek megszegésének, s nem
nézve a nép adozási ereje csökkenésére, 62,000 ft-ról
73,000 ft-ra emeli, a választó-kerületeket az 1870-k
évi XLII. t. cz. 25. §-ka ellenére Felek és a kül- és
belvárosi utcák elszagatásával s ellentétes érdekek
csoportosításával alkotja meg, sat. sat. Ezek a munka
főbb ismertető jegyei.

E munkát mult évi december 19-én a képviselő-
testület elébe kerülvén, képviselő Simon Elek annak
ellenében indítványt tett, melyet az olvasó e lap 223-ik
számában olvashatott. Ez indítványhoz, melyet később
23-an irtak alá, a 40-es bizottság munkát I—IX.
czime és fejezetére nézve, ama munkálatól merőben
eltérő, a személyi és egyetemleges felelősség elveire ala-
pitott kész szakaszok voltak mellékelve, melyekben a
következő alapelvek foglaltattak:

Indítványozó kimondja, s nyomas érvekkel mutatja
meg, hogy a kormánynak nem volt, nem lehetett szán-
dék a XLII. t. cz. által a kir. városok autonómiáját
megsemmisíteni, a polgári jogokat eltörölni, a honfiak
szívéből a közérdekek iránti fogékonyságot kiirtani s eké-
pen a polgári elemet jövő kifejlődésében gátolni és fel-
tartóztatni; ajánlja tehát, hogy az 1870. évi XLII. t. cz.
mind azon lényeges intézkedései, melyek a polgárok és
városegylet jogait biztosítják, a polgárokból a jogér-
zetet fenntartják és fejlesztik, szintugy mint a terhet és
kötelezettségeit magukban foglalók a rendszabályzatba
tévessenek fel, hogy a polgárság — azon része is, mely a
törvényeket megszerezni nem képes, legalább a városi
szervezkedési rendszabályzatból polgári jogait ismerhesse
és tanulhassa meg. Az indítvány kívánja, hogy a tör-
vényből venni idézések honnan vétele jelöltesse ki, hogy
lehessen tudni: mi belőle országos törvény, a mit vitálni
nem lehet, és mi törvényhatósági rendszabályzat, a mit
az ismét megváltoztathat. Az indítvány a bizottság ha-
táskörét lényeges részekkel egészíti ki, a bizottsági gyű-
lések számát és idejét az 1848-ki XXIII. t. cz. 30 §-a
értelmében és az 1870. évi XLII. t. cz. 1. 2. 64. §-aiban
levő világos utmutatásnál fogva minden hónapban tartatni
javallja; a közigazgatást, pénzügyvályozást, a város
vagyonra felelti intézkedés jogát a polgármestertől és ta-

nácsosokból álló, testületileg tanácskozó, szavazatok több-
ségével határozó tanácsra ruházta, oly módon, hogy az
1870. XLII. t. cz. 74—75 §-ai értelmében az egyenlőleg
végzett ténylekért vagy mulasztásokért egyenlőleg, a tes-
tületileg végzetekért vagy elmulasztottakért egyetemle-
gesen legyenek felelősek. Az indítvány az igató-levél-
kiadó- és levéltári hivatalok összevágó működésére, a
szükséges ellenőrzésre, a kezelési teendők gyors elinté-
zésére s rendszeres folyamára nézve evidens, gyakorlati és
egyöntetű javallatokat tesz; a belvárosi és mezei rend-
őrséget a tudomány és más mivel államokban életben
levő gyakorlat utmutatása szerént rendzi, s a jogokat,
személyi és vagyonbátorságot védő, a hibát, kihágást és
bünt eszélyesen alkalmazott erélyvel megtorló rendsza-
bályokat ügyes rendszerben állítja a végrehajtó tisztvi-
selő elé; az árvaügyre és házi pénztárra nézve a 40-esek
által tett javallatot csekély igazítással helyeslőleg elfo-
gadtatni, a tisztviselők létszámát nem, de fizetésüket és
teendőiket arányosan növelni ajánlja, végre a választó-
testületeket a törvény szigorú megtartásával az egymás-
hoz tartozó utczákból kívánja összealkottatni; önként
értelvének, hogy az egész munkálaton átvonuló s nemzeti
nyelvüket elrontó, darabos, szeretes és pangyola iro-
dai irányt nyelvrönt természetesen kiigazítandó legyen.

Az alapelvekben levő e lényeges eltérések egyez-
tetése közgyűlésileg nem levén lehetséges: e, esondét és
megfontolást kívánó munka végrehajtására az indítvány
6—8 tagu bizottság kinevezetését javallta, a mi pár
nap alatt tisztelesen eljárhatna; e végre az indítványozó
a 40-es munkát diffcultált szakaszaira nézve kész
munkálatát — a mennyiben az jónak találta — kész-
séggel felajánlotta.

December 19-én a nagyfontosságú indítvány elő-
terjesztése és az elvezető classicus beszéd foglalta el a
gyűlést. A 40-es bizottság tagjait meglepte az esemény,
ilyesmire — ugy látszik — nem voltak elkészülve. Gyű-
lés előtt kicsinylőleg nyilatkoztak oly egyének, kik
tudnak is, akarnak is dolgozni és tenni a közérdekekért;
hitők a volt, hogy munkájukat csak amugy könnyedén
keresztül viszik. Az indítványozó többször élénk he-
lyesléssel fogadott beszédét pár percnyi mély hallgatás
követte; nem akadott senki, a ki érdemileg hozzá szóljon.
Végre a főispánnak azon ötlete jött, hogy a bizottsági
jegyző levén a legismeretesebb a tárggyal, ő van első
sorban hivatva a bizottsági munkát védelmezésére. Ez
naiv öszinteséggel kijelentette, hogy ő ily nagy horderejű
indítványra s ily terjedelmes beszédre most, ily hirtelen
megfelelni nem képes; kéri tehát annak tárgyalását más
napra használni. Ez is unicum a parlamentáris élet
történetében Főitzelendő Nagy Péter ev. református
püspök és politikai pártvezér ur próbálgatta elviselt
dialecticai erejét, ha valahogy a beszéd valamely ré-
szébe beléakadhatna; de bizony az nem sikerült: erő-
sebb politikai, államtudományi, közigazgatási és törvé-
nyes apparatustal volt ama beszéd felkészülve, hogy
csak egy hirtelenében megtámadni lehetett vala. Rövid
szóváltás után csaknem bérték a 40-esek a vitának más-
napra használatát. Nekünk e gyűlésben többségünk volt,
de békés szándéktól elterelve és az elhalasztásba bele-
egyeztünk s így a gyűlés 1/4 8-kor eloszlott.

December 20-án folyt a vita. A napirenden volt
40-es bizottsági munkát és indítvány felett együttesen.
Első szónok Fischer Lajos bizottsági előadó volt, ki a
40-esek munkálatát félőszóval tovább tartó eszében
védte; ezután — válaszulva előbb a jegyző eszében
bóllására — Jakab Elek beszélt az indítvány mellett
szinte félórát; utána a 40-esek munkája mellett Nagy
Péter, Hintz György, Berde Áron és Hajós János; az
indítvány mellett Ferencz József, Tamási Sándor, Frits
Albert, zárbeszédét tartotta Simon Elek.

Valamennyi szónok párluzamosan tárgyalta a
40-esek munkálatát és az indítványt; kimondták, hogy
az indítványban sok ép, egészséges eszme, sőt gyakorlati,
célszerű és a városra nézve üdvös intézkedés van; elis-
merték, hogy azoknak a 40-es munkálatba beillesztése
valóban szükséges. Hoszszas vita után, kimerítvén a
tárgy: a szavazási kérdés feltevésére jött a sor. A 40-esek
előbb a napi rendre kívánták a szavazást s szavazási
kérdésül ezt kérték felvetetni: **Elfogadjatik-e a 40-es
munkálat a részletes vita alapjául?** Az indítványosok
a házszabályok értelmében előbb az indítványra kérték
szavazást, s így kívánták feltételni a kérdést: az indít-
vány alapelveinek és kész részeinek tekintetbevételével
kivánja-e a képviselőtestület részletes vita
alapjául elfogadni a 40-es munkálatot? Volt egy
rendkívül szavazási kérdés is ajánlatba téve: a napi-
rend értelmében a személyes vagy az indítvány
szerint a collegialis felelősség elve alapján kíván-
ják-e részletes vita alá bocsátani a 40-es munkálatot?

Hoszszas ideig hevesen folyt a vita, s annak fo-
lyama alatt ide s oda hullámzóztak a kedélyek, míg a
főispán a harmadik szavazási kérdést akarván előbb mint
közvetítőt kitűzni, Nagy Péter képviselő félbe szakította,
s az ő általa ajánlott tüzesen sőt szenvedélyizgatottan
kérte kitűzteni, mit aztán a főispán ki is tűzött, felállás-
sori kezdvén meg a szavazást; felállott a jegyző sk-
koralóvánsa az irant 32 egyén (most a jegyzőkönyvben
30 áll beirva); ekkor ellenpróbára az indítványt pár-

tolókat kérte fel; ezek tiltakoztak a kérdés-feltevés
ellen, mint a mely indítványukat merőben eljött, s ki-
jelentették, hogy nem szavaznak, nem állnak fel; ket-
tőn kívül, kik a nagy zaj és zavar miatt felálltak, senki
fel sem állott; ekkor a főispán ugy nyilatkozott, hogy e
szerint helyt ülésüket veszi szavazásnak s kezdte a
megolvasatást. Ezt az indítványozók erőszaknak je-
lentvén ki, csoportosan felállottak s a teremből kiindul-
tak; a főispán a 40-esek kívánságára támaszkodva a 32
egyoldalulag nyilvánult szavazat alapján, a hiányos bi-
zonyítást teljesnek és szabatosnak állítván, azon határozatot
mondotta ki, hogy a 40-es munkálat részletes vita
alapjául el van fogadva. Az indítványozók még utköz-
ben is tiltakoztak az erőszakos eljárás ellen, a gyűlés
1/4 8-kor eloszlott.

A főispán erőszakos eljárása ellenében támadt nagy
ingerültség közt távozott szét a képviselőtestület. Tul és
innen értekezletet tartattak. Másnap délelőtti 11—12
órákor megjelentek Simon Elek képviselő házánál Nagy
Péter és Filep István képviselők azon kijelentéssel,
hogy ők, tekintve a hazai nehéz viszonyokat, főleg pe-
dig a nemskóra következő országos választásokat, az
indítvány pártolóival kibékülni ajánlanának; ennél fogva
a két munkálati kiegyeztetésére nézve, az indítványt
elfogadván, jónak látják, s ajánlják, hogy nevezzen ki
mind a két fél négy-négy tagot, a kik a két munkálatot
megfontolják, megrostálják, s elfogadják mindkettőtől
azt, a mi a városra nézve üdvös, azon kölcsönös köte-
lezkéssel, hogy az így létrejövő megállapodások
mindkét nézetben levőkre birjanak kötelező erővel; az
ünnepek utánig közgyűlések ne legyenek, hanem a 8-as
bizottság munkáját végezze el s újév után terjesztessék
a képviselőt elé, ott a 40-es munkálatba mint alapul
elfogadott szerkezetbe az új pontozatokat illesztessenek be.
Nagy Péter képviselő azon egyellen kikötést tette, hogy
ő is visszavonul a 8-as bizottságból, vonuljon vissza
Jakab Elek képviselő is a tulsó részről. Némi nézetesere
után megállapodás jött létre, s a 40-esek közül Filep
István, Hajós János, Ürmösi Sámuel és Fischer jegyző,
az indítványt pártolók közül Simon Elek, Kóváry László,
Tamási Sándor és Biró János tanácsos az egyeztetés
munkájához kezdtek, és sok küzdelem után, négy napon
át mind a kettőt a mezei rendőrségi részig átvizsgálván,
már annyira haladtak fel, hogy egy nap bevezették
volna... Mindkét fél engedett, de az ügy nyert, a
szervezési munka azon szakai, melyeken átmentek, két-
ségeitől jobbakká váltak. El volt fogadva a bizottság
hatásköre szabatosítása s megővítése, gyűléseik minden
óra megállapítottak, a tanács önállósága megmentve, a
polgármester hatásköre, kivált az utalványozás tekintet-
ben mérsékelve lett, a város magán vagyonának kezelését
és a szakosztályokat illető részek az indítványból egészen
elfogadtattak, a belső rendőrségi részre kiegyezés tör-
tént, a mezei rendőrségi résznek az indítványból szintén
átvétele nézve a tulsó részről határozott hajlam volt...
Megjegyzem, hogy a mint az alkudozás megkezdődött,
mi a velünk egyeztetlen levő lapszerkesztőket a dolog
feletti absolut hallgatásra azonnal felkértük s becsülettel
megtartattuk. A tul részen levők másnap mindjárt az
egyeséggel ellen tettek, a „Közlet“-ben egy kedélyingerlő
nyilatkozat által, minek desavoulásait sikertelenül ki-
vántuk.

Ezért e tárgyról ily hosszú idő alatt a mély hall-
gatás!

Síme kétszínű béke-jobbadás tizenöt napi munka
és várakozás után, midőn a kedélyek már csaknem meg-
nyugtattak voltak, midőn Simon Elek képviselő két napi
gyanus hallgatás által megütöve a végső egybejövétel
s megállapodások formulázása ideje iránt kérdést tett,
azon meglopó választ nyerte a békealkut vezető Filep
István, hogy a választ Fischer jegyző adja meg, ettől
pedig azt a felvilágosítást: hogy a 40-esek részéről
az alkudozók teljesen visszaleptek, az eddigi meg-
állapodásokat kötelezőnek véletni nem kívánják;
tovább nem is alkudoznak, hanem vigyük indítvá-
nyunk ügyét a képviselői gyűlés elébe, a minek le-
het ott szerezzünk többséget, ők semmiben nem
engednek.

Ily körülmények közt lön közgyűlés hirdetve
1872-ik évi január 5-én délutáni 3 órára.

A jegyzőkönyv felolvasása után felszólt Simon
Elek képviselő, s indokoltan kifejtvén, hogy a jegyző-
könyv a mult gyűlésen történeteknek, nevezetesen a sza-
vazás, a többség és kisebbség megállapítása tényének
nem hiú kifejezése, szerint; az igaz ittasság ki a dol-
gok valódi lefolyása kerébe, hogy e czélt pedig egy véli el-
érhetőnek, ha a jegyzőkönyv végső pontja így lesz for-
mulázva: a szavazási kérdések megállapítására jöven
a sor, három ilyen kérdés körül csoportosultak a
vélemények, melyek közül a főispán a 40-es munká-
latot pártolók által ajánlottát mondván ki, a több-
ség kitudására az első próbát felállással meg is te-
vén, felállottak 32-en; ekkor az ellenpróbára az in-
dítványt pártolókat kérte fel, ez k közül tévedésből
csak kettő állott fel, de a többiek nagy számmal,
mint a szavazási kérdésbe bele nem egyeztek, sza-
vazni nem akarásukat ülve maradással jelentették ki;
a főispán az ülve maradást ellenpróbának vette, a

határozatot a 40-es munkálatnak részletes vita alap-
jául elfogadására nézve kimondotta, s ezzel a gyűlés
zajos ingerültség jelei közt szétoszlott. A kik jelen
voltak, bátrán felkiáltottak, tanúságtételre, hogy
ez így folyt le; kéri tehát a jegyzőkönyvnek ez szerint ki-
igazítását.

Ezután a főispán szólalt fel, eljárását igazolólalag;
utána Jakab Elek képviselő adta elé a mult gyűlés vé-
gőn történetek folyamát, igazolva s pártolva a velős fel-
szólaló előadását, utána Nagy Péter, Szász Domokos,
Tamási Sándor, másodsor Simon Elek, kit beszéde
közben Filep István tárgyhoz szólásra utasítatni kérvén,
ezt rosszalólalag megrovva, néhány képviselőt pedig
csöcselék-nek nevezvén; a kedélyek ingerültségben
jöttek. Ehez járult a főispán azon tapintatlansága,
hogy Frits Albert városi tanácsostól és képviselő-
től a szólási jogot önkényesen elakarván venni:
a megsértelt és mellette számos képviselő a polgári
jogokat védőleg felszólamolt; kifejtették, hogy Frits
Albert ki törvényszéki bírónak ki van ugyan ne-
vezve, de a törvény három havi gondolkodási időt
ad neki s ő most azt élvezzi, ő a város tanácsosa, es-
küje hiú feloldozva nincs, el nem tett, tehát
eddiggi hivatali minőségét el nem vesztette; kifőn-
benis a közelebbi közgyűlésekben kifogástalanul jelen
levén, most midőn ama gyűlések jegyzőkönyve állítatik
meg, jelen lenni kétségtelen volt van. Egy képviselői
ag a napirend mellőzésével a volt városi tanácsosok ki-
zárását akarta indítványozni; de a gyűlés helyén s
idején kivülinek látván, mellőzte. A főispán erre sem
segített, sem törvény, sem házszabály, sem közgyűlési
végzés nem létező, a mi Fritst kizárja, ő maga, egy
személyben, akart erőszakosan mindenki lenni s e ki-
zárást végrehajtani. Ez eljárás és a Filep István inpar-
lamentaris, sőt durva kifejezései a közgyűlést és kivált
az indítvány pártolót oly ingerülté tették, hogy e szem-
élyes sérelem és polgári jogok ezen lábbal tapadás
által felindulva köz bosszankodás közt a gyűléstermet
tömegesen ott hagyták; midőn a főispán a távozást
látta, a helyet, hogy a házszabályok szerint kalapját fel-
vegye, azt feltette, mit több képviselő is utánoztak s
igy a gyűlés zajos lárma közt határozat nélkül feloszlott.
E botránys eljárás következtében az indítványt pártolók
másnap a polgármesterhez indítványt képpen következő
írásbeli előterjesztést tették:

Tekintetes Polgármester ur!

A tekintetes polgármester ur előt eddig tudva
lesz ama nyilvános tény, hogy Kolozsvár városa ujjon-
nan kinevezett főispánjának a tegnapi tartott képviselői
közgyűlésben elkövetett, pártzenvedélyt tanúsító és
erőszakos eljárása miatt városunk képviselői polgári
jogaival nem élhetvén: e jogok megsértésének fájdalmas
érzetében, köz bosszankodás közt végzés nélkül oszlott
el. Azon eljárás, mely ezt előidézte, jogtalan-voltá-
nak telőpontját érte el egyik jogosult képviselő-tár-
sunk szótól megfosztásában, meggyőztvén hibászmind
bennünk arról, hogy a polgármester ur eddig eddig
nem, midőn a magas kormány iránti loyális érzelmei
tanúsítása tekintetéből mellőztetni engedte az 1870-ik
évi XLII. t. cz. 39, 91, 92 §-ainak azon határozott ren-
deletét, mely szerint a főispán hivatali munkássága csak
és törvényhatósági bizottság beigtatása után kezdődik.

Azonban miután a törvény ma is áll, és nekünk
fájdalmasan kellett meggyőződnünk arról, hogy új fő-
ispánunkkal a városunk jövődjét jőllélt, polgártársaink
jogait és kedélynyugalmát biztosító s általunk öszintén
őhajtott új szervezési munkálatot, végre nem hajthatjuk:
ezenel házszabályaink 1-ső fejezete 1-ső §-a értelmében
felkérjük a tekintetes polgármester urat arra, hogy
a képviselő-testületet az idézett törvény értelmében hívja
össze, tanácskozásokat, mint törvényes, és egyedül ille-
tées első hivatalnokunk, saját előnöktele által vezesse
és a szervezkedés és átmeneti egyéb teendők végrehaj-
tását intézze el.

Reméljük, hogy a tekintetes polgármester ur a rá
köz bizalommal fogva ruházott törvényes kötelességét
teljesíteni fogja. Kérjük tehát, hogy a közgyűlést e ház-
szabályok értelmében a következő szerdára egybehívni
mellőztassék.

Kelt Kolozsvárt, január 5-én 1872.

Mielőtt e beadvány czélját érheté, a főispán ja-
nuár 7-én, 8-kán d. u. 3 órára képviselői közgyűlést
hirdetett, a melynek kimenetela, valamint a polgármes-
terhez tett írásbeli előterjesztés sorsa felől holnap fogom
e lap olvasóit értesíteni.

Társadalmunk bajai

különös tekintettel

az öngyilkosságra.

DOBRÁNSZKY PÉTER,

Jog- és bölcsészettudor, kir. jogtanártól.

XXVI.

Apuleius munkáját nemcsak óvástétel nélkül,
hanem tüntetéssel fogadja az összes magyar sajtó,
sőt némelyek feltétlenül apostolaivá szegődnek! Ez
már magában iszonyu corruptionnak a jele! En
azonban, ha széles e hazában egy magamra kel-

lone is maradnom, tiltakozom és óvást teszek nemzetünk ezen meggondolatlan ócsárlása és igaztalan vád alá helyezése ellen. Tiltakozom ellene és roszalom azt még akkor is, ha igaz volna; mer: ily nyilatkozatokkal önmagunk adjuk a gyilkot e leneink és azok kezébe, a kik „kulturkudetésük-ből” örömet csinálnak jogezimet a rablás- és gyilkolásra, hogy hódításaiknak e jogezimre való utalással adhasanak „legitimált” és alája takarhassák népevő hajlamaikat.

Vagy nem hallottuk, hogyan felelt a porosz mindenhatóság a nemzeti önlét jogára hivatkozó lengyeleknék?*)

Nem az igazság (?) bátor kimondását roszalom én, hanem a módot és modort, melytől oly végtelenen sok függ. Az igazságot ki lehet mondani többféleképen. Ki lehet úgy mondani, hogy a legsúlyosabb vádat tartalmazó igazság is mentséget és enyhítést foglal magában; de ki lehet úgy is mondani, hogy a mentő és enyhítő körülmények által fedezett igazság is halálos ítélettel lesz. Ezen halálos ítélet ellen tiltakozom én, nemcsak azért, mert magyar vagyok, mert imádom nemzetemet és reszketek léteért, hanem és főképp azért, mert az idézett vád tulzott és igaztalan. Buckle azt mondja**) és igazán mondja, hogy az a ki a legbehatóbban észlel és legmelyebben gondolkozik, mindig a legszelidebb bíró.

Elemezzük tehát a dolgokat: vajjon áll-e a vád, melyet nemzetünk fejére a jóakarát könnyelműen dobott. Bocsásson meg az olvasó e pillanatnyi szellemi kirándulásáért azon hazafiai lelkiismeretnek, mely nem tudja szólanul tűrni a szörnyű ítéletet. Hiszen ha magunkat nem véjük és fedezük az igazság aranypaizsával, ki fog bennünket védeni? Talán megölő gyilkosaink?!

„Sokat lehet állapotaink mentségül felhozunk” — írja Apuleius (id. m. 44. l.) És ő ép oly szabatos mint világos rövidséggel összehord annyit mentő körülményt, hogy maga is felkiált a költővel: „Isten csodája, hogy még áll hazánk!” Miude „sokat” (!) kiment — mondja tovább (a 45. lapon); de Apuleiusnak mindig marad tartal. kul egy fatális „de”-je. Apuleius maga is isten csodájának tekintti, hogy még élünk, Apuleius ismeri, sőt elősorolja nemcsak mentő körülményeinket, hanem azon tényeinket is, melyeket akkor követlünk el, „midőn Nyugat-Európa népei az eszmék és tudományok forrongásában leginkább gyarapodtak, s velők meg jövendő nagyságuk alapját”: mégis kimondja a nagy, a terhes ítéletet: nem tettünk egy morzsát sem az emberiség közjára.

Ez mindannak a következménye, hogy Apuleius csak kimondja, de nem gondolja, és éli át történelmi körülményeinket elégre, a természeteket pedig számba sem veszi, különben másképen, szelidebben formulázta volna kegyetlen ítéletét.

A világtörténet egy nyitott könyv, melyben mindeki olvashat, a ki vágyik a tények hü ajkáról hallani a tanulságos beszédet. Hogy a világtörténetben mi is egy szám vagyunk, ezt tagadni lehet, de megdönteni nem. Da nézzük magokat a tényeket.

Apuleius úgy adja elő a tényeket, hogy azokból csak az tűnjék ki, hogy mi csak „országunkért” és „nemzetiségünkért” küzdünk. És itt a bökkenő, ez a nagy ok, mely ítéletét oly kérélhetlenné, egyoldaluvá, igazságtalanná teszi. A létért való óriási küzdelemben úgy szolgáljuk a közügyet, az emberiség ügyét, ha a magunk ügyéért lelkes munkára, életre és halálra készek vagyunk.

A ki magáért tesz egyszersmind mindenkiért tesz. Ki tagadhatja azt, hogy midőn hazánk önlétét hordta körül a véres kardot és öntötte véreét patakokként, egyszersmind az európai kulturát védte évszázadokon át?

Ez a maroknyi nép volt az, mely őrt állott, és mellével fedezte Európát.***) A magyar paizs oltalma alatt szánhatta Európa békén földjét, építhetett városokat, hozhatott törvényeket, mivelhette a tudományt, viaskodhatott az eszmékkel és gondolatokkal. Kellott volna csak Európának magát fedeznie: megláttuk volna, hogy az a kar, a mely öldöklő acélt szegezett vala a rombolás és életveszély elébe, foghatta volna-e ugyanakkor az eke szarvát, a békés munka nyelét is!

Ha azt gondoljuk, hogy csak az járul a termeléshez és műveltséghez, a ki ásót és könyvet

*) Pisztory: Államismeretlen. Pest. 1872. I. füz. 71. l. 1-5-ös jegyzet. — 1871. ápril 1-én Zoltowsky azon nyilatkozatára a német parlamentben, hogy Lengyelország ne bekebelezessék be Északnémetországba, — Bismarck azt válaszolja, hogy a lengyelek épugy alkotóelemei Németországnak, mint a többi fajok; „mert úgy élvezik a német kultúra áldásait, mint azok!”

Melto indignatióval kiált fel Pisztory: Tehát már a német kultúra fölerőszakolt „áldása” is elég jogcím idegen nemzeteknek a német nemzeti (!) államba leendő bekebelezésére!

**) Hist. of. Civil in England. II. füz. 4. fejez. Ritter ford.

***) Sayous: Historie des Hongrois et de leur litterature politique de 1790 a 1815. Paris. 1872. Germer Baillierrel, — a következő emlékezteté méltó helyek találhatók a magyarról:

Egy nép, mely a civilizált Európát számtalan-szor megmentette a barbárságtól; egy heves mozgékony nép, mely bámulatra méltóan érti a nehéz parlamenti kormányt.

Michelettel együtt méltatlankodva kiált fel: Mikor fizejük le hái adósságunkat ezen áldott népnek, a nyugat megmentőjének!

Ajánlom e sorokat Apuleiusnak és hitsorsosainak!

hord a kezében: nagyon, de nagyon csalódnak! Ha nem volna jog, ha nem volna bíró, ha nem volna rendőr, ha nem lett volna kar, mely védjen és biztosítson: ásonkkal és könyvünkkel együtt meg-e volna a török, tatár és az ennél is tatárabb német, úgy, hogy nemcsak magunkat hasztalan keresnénk a lét földjén, hanem Nyugat-Európa is más volna, mint a mi.

De ha ez így van, és ezt tagadni annyira volna, mint a történelmet tagadni: lehet-e azt állítani az igazság megsértése nélkül, hogy „az emberiség köz-kincseinek felfedezéséhez csak egy morzsával sem járultunk!” Egy „morzsával” nem — az igaz, hanem járultunk karddal és tengernyi vérről. Nem tudom, mi drágább: az eke után való séta és füttyészés, a könyveken való ülés, vagy a vér és élet-e, mely a harczok mezejét öntözé és termékenyíté a műveltség számára?

Elég az hozzá, hogy mindennek, a mi közvetve vagy közvetlenül hozzájárul a műveltséghez, része van abban. Kar, fej, izom vagy szellem: mindegy, csak támogassák egymást és összességüknek a műveltség nagy czéljára. A mint a társadalomban, úgy az emberiségben is a munkafelosztás törvénye — a törvény. Az egyik ekével, a másik karddal hasogatja fel a művelődés dusan termő földjét. Mindnyájunknak, a kik dolgoztunk érte, részünk van „az emberiség köz-kincseinek felfedezésében,” és ez a részvét, ez a munka ad nekünk tulajdon-jogot a léthez. A rablás, az erőszak elveheti és elkobozhatja tőlünk a szent jogot, de az igazság, a világitólósság ítélete — soha, soha! A nemzet egy nagy eszothalom, egy meggyilkolt hulla lesz akkor, midőn e jog nem a miénk többé. Élve és karjainkat bírva e szentséget el nem vehetik tőlünk. Nem hívunk senkit, de a ki jön törrel gyilkos kezében: annak állunk elébe, úgy a mint azt az önvedelem szent parancsa tőlünk megkivánja!

Gondoljuk meg, hogy nem egyszer állottuk már ki a létért való megpróbáltatások kereszt-tűzét!

Török, tatár, német füzte rabszjira és hurczolta vérpadra legjobbjainkat; füstölő romok, üvöltő farkasok, elvadult és barlangokba menekült emberek hazáj volt e hon. Oh voltak idők — bár ne lettek volna! — midőn a honfi „nem lelé honát a hazában!” lelke elborult és bujdo- volt ott, a hol tüzhelyein bazája Istenének áldó kezei voltak egykor...

Azok a halmok, melyek „arany kalásztól rengő” magyar rónákon a Hortobágy mellékén*) mint egy lánoszor elvonulnak, összekötik a sajró jelent a vérző multtal és minden oszlopnál marandóbban beszélnek el a világ ezredeket ntán jövő nem-edokeinek is ama viharokat, melyek e földön dúltak. E halmok tetején az a muzsa lakik, a mely ki nem fogy örök ajkain a beszédből, ha azokról kell szólni, a miket látott, hallott, megélt. Men-jetek: halljátok ajkairól a multak keservét és di-csőséget.

Tanuljatok hitet és reményt tőle, midőn hallva beszédét, mégis azt látjátok, hogy e nemzet él és ereiben az ősi vér forr „megfogya bár, de törve nem!” (**)

Tanuljatok bölcsék lenni az Istvánok-, a Kálmánoktól, igazságosok lenni a Mátyásoktól, hőskök lenni a Lászlóktól, a Hunyadyaktól, nagyok és dicsők lenni a Lajosoktól! A helyett, hogy vádolhatók, legyen áldás az érzet kebleteken, mely azokat átöleli, a kik egy Várna, egy Mohács, egy Bécs-Ujhely, egy Eperjes, egy Világos és Arad daczára is hősi karral és lélekkel fentarták az ezredes utód számára a szent örökséget. Aldjátok őket és követve nyomdokaikat, dicsőítsétek a nemzet félisteneit!

Ezt tegyük, a helyett, hogy a nemzet érdemelt ócsároljuk és kicsinyeljük, mely csak ellenünk bősziú és szabadtja még jobban a károgó hollókat, csökkenti a nemzetnek önmagába vetett hitét és bizalmát és tönkre teszi a nemzeti önértet és öntudat jogos büszkeségét.***)

Jól megjegyezzük, hogy léteznek merő képzelti betegségek, a melyek annál veszedelmesebbek, minél nehezebben gyógyíthatók és minél jobban közelednek az örültséghez. Isten óvjon ily bajoktól! Ne óhajtsa senki ezen megörjítő nemzeti képzeltést és demoralizációt!

Nem azt mondom én, hogy takargassuk gyengeinket, hiszen magam elég mesztelenül mutatgatom társadalmunk bajait, jól tudván, hogy a pusztá beismerés már féljavulás: de ne is tuozunk és

*) Nádudvar és Szoboszló között.

**) Vörösmarty.

***) Szabó Károly: „Kisebb műveiben”: a magyar nemzeti büszkeségről. A nemzetben az erő és hivatás érzetét előlvi, annyit tesz, mint elvinni bátorságát a tetre, az életre. Azért az önértet becsülni való még ártatlan tulzáisaiban is. Szellemus helyeket találunk idevágólag az elmés és élczes Saphir: Humoristische Abende ezimű munkájában, a 87 lapon. Saphir a bécsi és berlini polgár önértetét következő szavakban jellemzi

„Na, a Nation, das sein halt mir Wiener, unser gut's Völkler so durch einander, von Simmering bis Grunzig und Eipeldan, wie mir halt uns so durchein- ander gern haben und alle andere Leute a, und wie mir halt uns'r Schnitzl essen und a Monatracht dazu!” — A berlini így beszél: „Nation det is eo eene Sache, die nur in Preussen wachsen dhut, eene Nation muss je- bidet sind, det is man das Erste und det, sind wir aberst alleene.”

nagyítsunk annyira, hogy az inkább ártalmunkra mint javunkra legyen. Nem elég a merő jóakarát az orvoslához, hanem ahoz gyakorlott értelem, ügyes és óvatos eszély kell; különben a barát és jóakaró is megölő gyilkosunkká lehet!

Apuleius továbbá tekinteten kívül hagyja természeteti viszonyok határozzák meg a népek világtörténelmi szerepkörét.**)

Angliát szene és vasa, folyói és szigeti fekvése tevék azzá, a mi. Ez tény.

A föld; melyen élünk és élünk — tudjuk — téjjel és mézzel folyó. Ingyen, az emberi erő csak-nem minden áldozatai nélkül adott a barázda buzát, hegyeinkben pazar kínos van, halmainkat a borág koszoruja övezi és veszi ki belőlök az isteni nedvet, kövér mezőinken elláthatlan nyajak legelnek, folyamaink gyomra terhes a halgazdagságtól, őrsenge-tegeink vadakkal kedveskednek, vannak dus háló-zatu folyamaink, „magyar tengerünk.” Szóval; megajándékozott mindennel dusan az anyatermészet, úgy hogy közmondássá vált az a tény, hogy „a magunk zsirjában fulunk meg.” Ezért nem volt szükség különös önerőfeszítésre, melylyel a műveltség járt volna, ha mindjárt hívva nem tette volna is a gazda reményét az a Damokles-kardként lebegő gondolat, hogy hasztalan dolgozom, hisz eljön a török, tatár, német, a kurucz és labbanz és elpusztít, elrabol, felgyujt, összeöl mindent!

De aztán különbség volt a „populus” meg a „misera plebs contribuens” között. A főur, a főnemes abban látta előkelőségét és nemességét, hogy híz-lalta magát a jobbágy zsirján, azt megadóztalta, megdézsmálta, utat csináltatott velők, földjeit szán-ta ta általok, (a ius primae noctis gyakorlásában) még boldogságára is adott vetelt, erkölcsöt is meg-dézsmálta, maga pedig „nagy ur!” kénye és kalándjai után látott, rablóvárból üldözte a jogot, vagyont és személyt. Ezek tények és okok, melyekből mai állapotaink úgy fejlődtek ki, mint a magból a gyümölcs.

Az igazságügyminiszter körirata a bíróságokhoz.

(Vége.)

Nagy tévedés volna azt hinni, hogy a bíró elvonult csendes tevékenységében, mintegy kiszakítva a társadalomból, a közönség véleményét és ítéletét, sőt annak becsülését is megvetheti. Távol attól, hogy a közbecsülést nélkülözhetné a bíró: épen ebben gyökerezik hivatásának erkölcsi hatása; és épen ezért törekednie kell, hogy azt magának s azon tisztes testület számára, melynek tagja, s azon nagy eredményekért, melyek ebből az áll-lamra hárulnak meg, zerezze, és föntartsa.

E becsülés azonban nem áll a pillanatnyi népszere-ség, a közönség tetszésének méltó nyilvánulásában, s nem szerethető meg a gyöngeségek, a tévedések vagy blunok legyezgetése és jóváhagyása által: a becsülés melyet a bíró megszerezni és féltékenyen megőrizni tö-rekedjék a népek tapasztalásból származó azon meg-győződésében áll, hogy az, amit a bíró magasztos hi-vatása gyakorlatában, mint a haza törvényét kihirdet, azt soha sem tartalmazza a bíró rokon vagy ellenszenvét, egyéni véleményét vagy akaratát: hanem minden részé-ben, a haza meghamisítatlan törvényeinek jól értett és helyesen alkalmazott rendelete, va y pedig a törvény alapelveinek helyesen leszármaztatott valódi folyamánya.

A becsülés ezen neme legfőbb és legdrágább kin-cese a bírónak, melyre nélkülözhetlen szüksége van a bi-rói intézménynek, mely becsülés azonban egyedül a munka és az önzestelenség a tudomány erény kizárólagos jutalma s legyenek meggyőződve, hogy ezen méltó jutal-mat soha sem tagadja meg a felvilágosodott közszellem az erény, a tudomány és szorgalom egyesülésétől.

Voltak és vannak Magyarországnak nagy-nevű és nagyfiszletű bírái, a kik a legkiválóbb tulajdonokat magukban egyesítve nemcsak jelesek, hanem jeleseknek el is ismertettek. E kitünő nagy férfiak példájára utalom az ujjonon alakított kir. törvényszékek tagjait; tekintsék azon jeleseket, a kik ma már csak a haza hálás emléké-ben élnek mint saját őseiket a kiknek erényeit utánozniok — azokat pedig, a kik élnek, mint vezéreiket, a kiknek törekvéseivel egyesülniök kell, hogy megszerezék a most alakított bíróságok számára azon diszt, melylyel az ed-digiek birtak és bírnak; s hogy gazdag eredményekben igazolják az áldozatot, melyet a törvényhozás a bíróvá-lasztás jogáról való lemondás ezen ősi, és nem tagadhat-om, kedvessé vált, sokszor hasznosnak mutatkozott szo-kásnak és jognak feláldozása által, az igazságügynek hozott.

Igaz, hogy a legjobb bíróság sem képes egy ma-gában, a jogállam kívánalmait a törvénykezés terén tel-jesíteni; az igazságügy egy élő organum és organismus egyszersmind melynek üdvös működésére mindenik tag-nak életerős tevékenysége szükséges; tagadhatat-lan az is, hogy törvényeink és intézményeink sok tekin-teten hiányosak; hogy sokat kell még teremteniük, sok-kat kiegészíteniük, sokat átalakítaniuk, míg igazsá-gügyünk mindenben a haladóbb nemzetek színvonalára emeljük; de legyenek meggyőződve a tisztelt bírák, hogy a kormány szüntelen tevékenységét foglalkoztatja az igazságügyi követelmények kielégítésére irányzott törek-vés s hogy részint rendszeres törvénykönyvek készítése, részint az égető szükségeknek megfelelő szabályok által szakadatlanul habár zajtalanul törekszik a kormány kez-deményezési feladatát, minden irányban teljesíteni. De addigis míg mindaz megtörténik, a minek meg kell tör-

*) Buckle: id. m.

ténnie; azon meggyőződés, azon tudat vezérli a kormányt, hogy a törvényeinkben foglalt alapelveknek alkalmazása és kifejtése által a jó bíróság pótolhatja a hiányt: a mint ellenkezőleg a legjobb törvény nem akadályozza meg a rosz bíró, hogy ne vetköztesse ki szelleméből a törvényt, s ne hamisítsa meg a jogot!

Törvényeink hiányossága mindazonáltal nem jelenti azoknak, vagy a kötelező szabályoknak teljes hiányát, s nem jelenti, hogy a szabály helyett a bíró eszméje, akaratá válhatnék ítélettel, A mely perczen ez utóbbi esempészettnek be a törvénykezésbe: azonnal megszün-nék uralkodni az elv, a bíró törvényhozóvá emelő ma-gát, s a hatalom jogkörének felforgatásával bizonyta-lanná, értéktelenné válnék a jog! Épen e téren a törvény elemzése, magyarázata, kitéjtése és alkalmazása körül tartásák szem előtt az új bíróságok tagjai, a régen meg-állapított elvek és tételek tekintélyét, a helyes gyakorlat-nak nagybecsü eredményeit; őrizkedjenek a tulemelke-déstől, saját tehetségük tulbecsülésétől; ne feledjék, hogy habár az elmélet termékenyíti a gyakorlatot, és a tudom-ány gyakran kipótolja a törvények hégazát; ne feled-jék el soha, hogy nem minden új elv egyszersmind he-lyes elv, s a jogtudomány nem egyedül az új tanok tu-dásában, hanem egyszersmind létező jogi intézményeink a jog gyakorlat fejlődésének buváriatában, a kor szent-esítette tételek és igazságok, a helyesnek bizonyult régi elvek ismeretében is áll; különösen pedig ne feledjék el a tisztelt bírák: hogy ott, hol a törvény betűje szól: ott, minden igazság, minden jog, minden tekintély, a tör-vényben és a törvény mellett áll; tartásák e tekintetben szem előtt Ciceró az arany mondatát: „vereque dici potest: magistratum legem esse loquentem, legem autem mutum magistratum!”

Ha ezt szem előtt tartják a bírák; ha hivatásukat a törvény szavai és szelleme szerint gyakorolják; ha a bírói széken úgy, mint a külérntkezésekben, mindazt, a mit tesznek, és a mit mellőznek, a hivatás érzete, állásuk komoly méltósága vezérelendi; ha távol a szenved-lyek, az izgalmaktól, idejüket a tanulmány s a tokélyesbü-lésnek szentelendik: akkor azon epochalis nap, melyen hazánk első folyamodásu bíró-ágainak ujjaalakítását ün-nepeljük, egyszersmind törvénykezésünk uj felvirágzá-sának örök emlékeztető nagy napjává válik; s nemcsak a jelen kor fogja hálaadójtát tiszteltben leróni a bírák iránt, hanem a késő nemzedékek is hálasan fognak visszaem-lékezni azon jeles férfakra, a kik az ujjaszuletés rögzős pályáján uttörők, vezérek és alapítók voltak.

És most engedjék kifejezmem azon óhaját: hogy a fejedelem és a haza megvaló-ítva lássák a reményt, melyet az ujjonon szervezett bíróságokba helyeznek; s engedjék meg, hogy e hibben üdvözöljem ezen királyi törvényszék s az ennek területéhez tartozó járásbíró-ságok egybegyült tagjait, s egyszersmind biztosítom őket: hogy ügyesret-tükben és lelkes fáradásukban a haza kormányá által erélylyel és hatálylyal fognak támogat-tatni.

Kelt Pesten, 1871. évi decz hó 28-án,
Bittó István s. k.

Legújabb táviratok.

London, jan. 5. A magyar kölcsonre a Raphael és fia czék mpnyitván az aláírást, a kívánt összeg ma már kétszeresen fedeztetett.

Goresakoff lapja a helyzetről.

A „Journal de St. Petersburg,” mely tudvaló-zólag Goresakoff közlönye, mindeddig hallgatott ama czikk-ről, mely magának a kormánynak orosz nyelvű hivata-los lapjában annak idején megjelent és nem kis mérvű figyelmet költött.

Az orosz államkancellár lapja így ír: „Néhány bécsi lapnak nagy megerőtletésébe kerül Oroszország gyalázásával felhagyni. Minthogy pedig kormányunk közlönyében legközelebb közzélett programjának mér-sékletessége el nem tagadható, azt állítják, hogy az orosz kormány politikájában eltérés van, s kétségbe vonják annak őszinteségét. A ki előtt a mult története nem holt betű csupán, az előtt nyilván való, hogy a „Regierungsbote,” midőn azon általános észrevételeket nyilvánosságra hozta, nem tett egyebet csak a császári kabinet hagyományos politikáját ismételte meg egyszer. Korunk évkönyveiben elég adat van arra, hogy ezt tel-jesen bebizonyítsuk.

Ha Oroszország nagyravagyó szándokat ápolt volna — és ilyeneket tulajdonitának neki — úgy az alkalmom e szándok megvalósítására nem hiányzott volna neki 1829-ben, 1837-ben, 1840-ben s 1848-ban. A bécsi lapok emlékeztetésben különösen ez utóbbi évek folytonosnak kellene lennie.

A császári kabinetet egyáltalában nem vezette, mint állított, politikai érzelmesség, hanem alapos megfontolás, melynek folytán Ausztriát és Törökországot az európai súlyegyen szükséges alkatelemeinek tartja, s melynek folytán azt határozta, hogy Oroszország ér-dekeit nem választja el a béke általános érdekeitől, és a társadalmi s politikai rendtől.

Az események e számítás helyességét megha-zudtolhatták. Azt azonban nem lehet vitatni, hogy az a szomszédos államok érdekeinek jóakaratu méltatásáról, Oroszország Európával szemben való kötelmeinek világ-os tudatáról, és ama szorosan önos utógondolatok teljes hiányáról tesz tanúságot.

A krimi háboru bizonyosan igen sokban meg kellett, hogy változtassa az orosz kormány nézeteit.

Oroszország azonban az időtől fogva is, daczára a különböző miniszteriumok magatartásának, melyek Bécsben egymásután következtek, daczára az osztrák sajtó jobbhatalan ellenségeskedésének, — soha sem töl-

UJDONSÁGOK.

Kolozsvár, január 8 1872.

— **Király Ó Felségének** érdekes kalandját beszéljük el a bécsi lapok. Ő Felsége Schönbrunnban rendszerint már öt hat óra közt föl szokott kelni, mégiszsza kávéját meggyújtja virgínia-szivarát s a hírlapokat összedevén, a várkerf valamelyik csöndes zugában olvasmányait meled. Így történik ez a legközelebbi ősz egyik napján is. A király élvezetesen olvasást, lakosztályába akart térni. Az ajtónál azonban őt állt, ki megtagadta a beocsátást, miután utasítása volt neki adva, hogy azon az ajtón Ő Felségén kívül más nem szabad beereszteni. „En vagyok a császár” — szölt az uralkodó az őrhöz, ki társát addig váltotta fel, míg Ő Felsége a kertben sétált. Az ő azonban fejét rázta s miután az uralkodó egyszerű öltönyt viselt, nem boosáta be Ő Felségének a schönbrunni őrhöz kelle menni, s csak aztán nyert beocsátást, miután ugyanazonosságát egy tisztel és két közkatonaival igazolta. A beocsátást megtagadó katonát azonnal főlavították s a főrségre vitték. Itt szilárdasáért előjárói megdicsérték s Ő Felsége az „Osten” szerint egy marok új veretű ezüst huszást küldött neki.

— **A Bittó miniszter** visszalépéséről szóló hírt megerősítik. Bittó nótájul Horváth Lajost említik, ki teljesen birja, mondhatni, az egész parlament rokonszenvét. Bizalmas helyről értesítenek, hogy Lónyai gróf Bécsből intézett táviratot Horváth L. úrhoz, kérve őt, hogy jöjjön azonnal Pestre, hová Lónyay gróf is megérkezett. Horváth L. több, igen fontos feltételt kötött a tárgya elfogadásához.

— **Ghyezy Kálmán** ki néhány nap előtt tüdőlobban megbetegedett, tul van a veszélyen, egészsége jobbra fordult.

— **Lónyay gróf miniszterelnök** legújabb bécsi működésének egyik fontos tárgyát a közös aktívák és passzívák kérdésének tisztába hozatala képeve. A két miniszterelnök és a két pénzügyminiszter értekezlet tartottak ez ügyben és sikerült a fenfőrgő nehézségeket eloszlatni. A cislajthán miniszterium még egy miniszter tanácsot fog ez ügyben tartani, a mely minisztertanácsban előreláthatólag az előleges megálapodások véglegesül el fognak fogadtatni.

(—) **A magyar keleti vasut hivatalnokai**

voltak az elsők kik az idei farsangot egy kedélyes estélylyel megnyitották. A tánc 8 órakor vette kezdetét, mi azonban csak kilencz felé mehettünk fel, s már akkor az egész terem jobbára elvult foglalva szép számmal megjelent bájos hölgyekkel. Belépve, egy kis izléses táncrendet nyujtanak át, melyen egyszerűen a nyeredő tárgynak megfelelő száma is rá volt nyomva, — a terem oly mértékig felt meg, hogy a táncokat egész örömmel lehetett lejteni. A józslés elegántája, uralkodott az öltözéken, a báj és kellemes mosolya játszódozókat az ajkon, egy szóval a jelenvolt hölgy koszoru, a bálrendezés számára egész rózsakertet termet. A tánc szüneti nemakaró jó kedvel szünóra előtt 12 óráig tartott. Szüneti alatt, az étterembe vonult mindenki, hol egy hosszú asztal volt fölterítve. A fokozódott jókedv között főméről Wellin köszöntött először fel, eltevén a jelenvolt vendégeket, — utána mindjárt gr. Eszterházi Kálmán egy rövid csinos beszédben köszönte meg a mérnökikar-nak tett fáradságát, e mai vig mulatságot. A szünóra alatt megtörtént az a kisorsolás, az ügyesen rendezett coitiontelve kezdetét, s mely körül-belöl éjfélután 2 órakor ért véget. Sajnáljuk, hogy a báj, szépség eleven mozaik köpletéből névsort nem adhatunk. — Végre még meg kell dicsérnünk a terem díszítését, a zenét, valamint az étteremben uralkodott pontosságát is. A bál reggeli 4 óráig tartott, midőn már a terem teli volt, ruha foszlányokkal, összetaposott virágokkal. Sokan csak nehezen tudtak megválni e teremtől, melyben oly szép, derült báléjlet töltöttek, s melyért a jelen volt társaság nevében is köszönetet mondhatunk a rendező bizottmányának.

(ly.) **Belső-Szolnokmegyében** a Deakpárt szerveződik; közelebből e párt hívei a kisdodevoda nagy termében mintegy 200-an jöttek össze, a hnl is ideiglenes elnöknek közfelkiallással megválasztott gr. Wass Miklós, alelnöknek Krémer Sámuel, jegyzőnek Borbély Sámuel, másodjegyzőnek a románok részéről Hosszu Elek, továbbá az alapszabályok kidolgozására egy tíz tagu bizottságot küldött ki.

— **Földvári József** a saját kérelmére fölmentetett Ujfalussy Miklós helyébe Kóvárd-belöl főkapitányává nevezetett ki.

(ly.) **Torma Károly** bármennyire is beleéli magát a főispáni teendőbe, nem tagadhatja meg magában a tudós archeologust. A közelebbi bizottmányi gyűlés alkalmával ugyanis bocsánatot kérve, hogy ez egy-

szert nem vendégelheti meg a bizottmányt, de e helye egy szép ezétra kíván áldozni; e cél, hogy a deészi ev. reformatnások, góth-sztylben épült odon templomának (pia:z felőli részét egészen elfedő, különben is rozanni kökerítés beontatnék le, s helyébe vasrácsoszat alkalmaztassék — ez eszme kivételére azonnal 266 frt. o. é. felis ajánla. E szép tett viharos éljenzéssel, s a megyeháza kívüli is oly lelkesecéssel fogadtattott, hogy az e ezétra aláírt összeg alig 24 óra alatt az 1500 frtoti meghaladta. A gyűjtőiv Róth Pál deészi városi főhadnagy kezéhez van letéve, s még mindig fognak a aláírások.

— **Nemzeti színház.** Csütörtökön január 4-én került színre a „Hamupipóke.” — E szimü nem tartozik Benedix kitünőbb termekei közé, de Elfrida benne oly alak, melyet Benedix szeretetreméltó vonásokkal ruháztat föl, egyes színésznőnek, jellemzetes játék és finom szinezés által tér nyílik művészi debüt-re. Eicher Anna k, a igen szépen adá Elfridát, és a mi ez alakot különösen kitüneltte, azon szende természetesség, melylyel azt, midévégis előállítá. A többi szereplők közül Mátrai, Philipovicné és Szentgyörgyi tünnek ki.

— **Penteken „Sennetere marquisné,** vagy egy napi kacérság” — ezimü francia vigjáték adatott. Élének menetü, lélektani elven alapuló vigjáték, melynek főalakjai ügyesen vannak keresztül vive, s körülök a mellékalakok, sok szerencsével csoportosítva. Az előadás jóvolt. Egyik főalakja Henriette, (Boér Emma) mely szerep, a sürüen egymásra következő átmenetek, s a kettős benső állapot hü visszatükrözésének nehéz feladatával bírva — tért nyit a színésznőnek, hogy ereje teljében tündökölhessen. Jászai Mari, Kovács Gy., Mátrai és Szilágyi az előadás őszhangját, élénk játékokkal emelték. — A „Peleskei Notárius”-nak szombaton telt háza volt. E régi bohózat, tarka és vidor életképi jeleneteivel, ma is igen jól mulattatja a közönséget. Az egyes szereplőkről — kivált Szentgyörgyi notáriusáról — mitán jó kedv és siker füzerezte játékokat — csak is dicsérettel emlékezhettünk meg.

Ma, kedden január 9-én „Menekültek.” Dráma 5 felvonásban.

Id. felelős szerkesztő: **Sándor János.**

III. Beküldetett. 31. Minden betegnek erő és egészség, orvosák és költsék nélkül.

Revalescière du Barry Londonból.

Minden szenvedőknek egészség a delicat **Revalescière du Barry** által, a mely gyógyszer és költség nélkül következő betegségek gyógyít: gyomor-, ideg-, mell-, tüdő-, máj-, mirigy-, takonyhártya-, lélegzés-, húgyhólyag- és ves-bajokat, gumót, aszkórt, mellszorulást, hurutot, emésztéshányt, dugulást, hasfolyást, állanságot, gyengeséget, aranyért, vízkórt, hideglázt, szédülést, vértolulást, fülzúgást, emelygést és hányást meg

a terheggel alatt is, húgyfeszít, búskomorságot, sorvadást, csúzt, köszvényt, sárgaságot gyógyít. — Kivonat 72,000 elismerésből gyógyításokról, melyek minden gyógyszerrel dacoltak:

Elismervény sz. 48.421.

Ujvár, Magyarországon. Több év óta nem volt teljes egészségem, emésztésem mindig zavart vala, gyomorhajokkal s nyálkassággal kellett küzdenem. E bajoktól megszabadított a **Revalescière** tizennégy nap használa. **Göten, Stajerhonban, u. p. Birkfeld, 19. dec. 1869.** Igen tisztelt ur! Szivesen és kötelességemből kifolyólag bizonyítom a **Revalescière** jó hatását, a mint

az sok oldalról tudomásra is lön hozva. E jeles szer borzasztó lélegzési nehézségtől, kínos köhögéstől, torokfájástól, szélkórtól és gyomorkórsóktól mentett meg, melyekben sok év óta szenvedtem.

Steininger Vincze, nyug. lelkész.

Táplálóból lévén a húsnál, a **Revalescière** felnötteknél és gyermekeknel 50-szer behozza arát gyógyszerekkel szemben. $\frac{1}{2}$ fontos bádog szelencékben 1 frt. 50 kr. 1 $\frac{1}{2}$ 2 frt. 50 kr., 2 $\frac{1}{2}$ 4 frt. 50 kr., 5 $\frac{1}{2}$ 10 frt., 12 $\frac{1}{2}$ 20 frt., 24 $\frac{1}{2}$ 36 frt. **Revalescière csokoláde poralak- és táblákban:** 12 csészére 1 frt. 50 kr. 24 csészére 2 frt. 50 kr.

48 csészére 4 frt. 50 kr. poralakban 120 csészére 10 frt. 288 csészére 20 frt. 576 csészére 36 frt.

Kapható: Barry du Barry és társa által Bécsben Wallfischgasse 8. és Faulk József füzserkereskedésében, Pesten Töröknel, Brünben Eder F.-nél, Kolozsvárit Binder K. úr gyógytárában bel-monostortuca a Redoute során. Továbbá: Kronsádtér József urnál kül-monostortuca 134 sz., és főtér 2. szám a zálogintézetnél, valamint minden városban jó gyógyeszerészeknél és füzserkereskedőknél; a bécsi ház ezen felül minde-nüvé elküldi postai utalvány vagy utánvét mellett.

Sz. 6708—1871. 1—3 (377)

Hirdetés.

A v-hunyadi m. kir. vasgyárnál (Govasdián) az 1872. évtől kezdve, az árok és kapák árai következők lesznek:

1.	1/4.	1/2.	3/4.	2 font.	100 darab.
29 frt.	33 frt.	37 frt.	41 frt.	45 frt.	bonként.

A köszorult kapák és árok százdarabonként 1 frt 50 krral drágábbak.

Govasdia (V.-Hunyad), 1871. december hó 28-án.

Az államtól biztosított NAGY

pénz-kisorsolás

összesen 1 millió 700,000

porosz tallerra

menő nyereményt tartalmaz, a mely

6 osztályban fog bizonyosan huzásra jöni.

Főnyeremény esetleg 100,000,

60,000, 40,000, 20,000,

16,000, 12,000, 10,000, 2 á

8000 6000, 4 á 4800, 4400,

5 á 4000, 5 á 3200, 7 á 2400,

21 á 2000, 3 á 1600, 36 á 1200,

102 á 800, 206 á 400, 256 á

200, 381 á 80 és 27,950 á 44,

40, 20 tallér sat.

A legközelebbi huzás

1872 január 17 és 18-án lesz,

s erre

Egész eredeti sorsjegyek

(nem igervény) ára 7 ft — o. é.

Fél eredeti sorsjegyek

(nem igervény) ára 3 ft 50 o. é.

Negyed ered sorsjegyek

(nem igervény) ára 2 ft — o. é.

a melyeket az összeg osztrák bank-

jegyben beküldése mellett, legelőz-

szerűben ajánlott borítékban pontosan

s titoktartással, még a legátavolabb

vidékekre is megküldök. Minden részt-

vevő az államczimrel ellátott huzási

lajstromot kap, s a nyereményeket is

a huzás után azonnal megküldöm.

Tessék mielőbb bizalommal fordulni

Heckscher Zsigmond

szerencsétől kedvezményezett bank-

házhoz. 2—10 Hamburgban. (373)

Óvás hamisítás ellen!

Cs. kir. kivál. szab. újan javított, első amerikai és angol kiváltságolt

általánosan kedvelt

Anatherin-szájviz

Popp J. G.

cs. kir. udvari fogorvosolt Bécsben, Stadt, Bognergasse 2.

Ezen, a bécsi gyógytani tanszak által jóváhagyott és 22 évi gyakorlat által meg-

próbtált szájviz, kitünő szer minden rossz szájbüz ellen, mesterséges és odvas fogak tiszt-

ításának elhanyagolása esetén s a dohányzsag ellen; felülmúlhatlan szer beteges,

könnyen vérző és koronként gyuladózó foghús, skorbut, (különösen tengerészeknel)

csúszos és köszvényes fogfájás ellen, a foghús lazasága és eltünése eseteiben, különösen

előhaladt korban, a midőn az idővaltozás ellen rendkívüli érzékenységet nyer; főleg a

fogak tisztítására szolgál, és hasonló jonak bizonyul a foghús rothadásá ellen, rendkívül

becses, midőn a fogak megtágnak, a mely bajban főképpen görvélyesek szoktak

szüvenedni; szilárdítja a foghúst s jobban rátapadová teszi azt a fogakra; fogfájás ellen

óv és a fogkő igen gyakori képződése ellen is; a szájak kellemes frissiséget és üde-

séget kölcsönöz, valamint tiszta izlést, mert a szívós nyálkasságot feloldja, a mi által ez

könnyebben eltávolítható, tehát izlésjavulást eszközöl.

Egy palack ára 1 frt 40 kr osztr. é. Göngyölés posta utján 20 kr.

Nővényi-fogpor.

Annyira tisztítja a fogakat, hogy naponta használatnál nem csak az annyira al-

kalmatlan fogkő eltávolítódik, hanem a máz fehérsége és gyöngédsége is gyarapodik.

Egy doboz ára 63 kr osztr. ért.

Anatherin-fogpép.

E fogpép, czériszerű sajátosságainak becséhez képest, jogosan megérdemli a leg-

jobb fog-szer gyanánt ajánlatni; mert használása a szájak kellemes izt és enyhe

üdeséget hagy hátra, mint kitünő szer rossz szájbüz ellen.

Nem kevésbé ajánlható e fogpép mindazoknak, a kiknek fogai tisztátalanok és

romlottak, mert használáskor a fogakon ragadó, oly veszedelmes fogkő eltávolítódik, a

fogak mindig fehérek, a foghús egészséges és tomított marad; igen czériszerű e szer

tengerészeknek és parti lakosoknak, valamint azoknak is, a kik gyakran utaznak vizen,

mert skorbut ellen megóv.

Egy doboz ára 1 frt 22 kr osztr. ért.

Fog-ólom.

E fog-ólom azon porból és folyadekból áll, a mely óvros és nedves fogak be-

töltésére használtatik, hogy eredeti alakukat visszanyerjék s a nedvesség továbbterjedésé-

nek eleje vétséssék, a mely által az ételmaradékok lerakódása, valamint a nyál és egyéb

folyadékok képződése, és a csontanyag lazaságának kiterjedése a fogizomokig (miből

fogfájás ered) meggátoltatik.

Egy szekrény ára 2 frt 10 kr osztr. ért.

RAKTÁRAK.

1—4 (372)

Kolozsvárt **Wolff J., dr. Hintz Gy., Engel J.** és **Binder** gyógy-

szerek és **Karvázy J. Tordán: Wolff** gyógyszerész. Deesen: **Krémer Sámuel** és

Roth gyógyszerész. Déván: **Bosniaki** és **Gergely** s **Leungel** gyógyszerész. Med-

gyesen: **Folbert** gyógyszerész. Nagy-Enyeden: **Oberth J.** gyógyszerész. M. Váradhelyt: **Fogarasi D.** Szászvároson: **Leonhardt** Szász-Régenben: **Traugott** és **Wachner** Zilahon: **Weisz** gyógyszerész. Szilágy-Somlyón: **R. Tarsa Ign.** Szamosújvárt: **Piacin-**

tár és **fia** gyógyszerész. Bethlenben: **Bernardi** gyógyszerész. Bánffy-Hunyadon: **Holcz-**

er gyógyszerész. Tekében: **Wagner** gyógyszerész. Gyula-Fehérvárt: **Biro M.** gyógyszerész

és **Caiky K.** Balázsfalván: **C. Schiesl** gyógyszerész. Bősoronyban **Lónyay J.** gyógyszerész.

Nagy-Bányán: **Papp** gyógyszerész. Nagy-Károlyban: **Jellinek** gyógyszerész. Szinyér-

Váralján: **Gerber** gyógyszerész. N.-Szébenben: **Sill Mih.**, **Müller** gyógyszerész. Széner-

er, **Steiner**. Brassóban: **Fabik** gyógyszerész, **Jekelius** gyógyszerész. Segesvárt: **Teutsch J. E. Mixelbacher**. Beszterczén: **Dietrich** és **Fleischer**, **Tergovits**

Ed. Nussbeck, **Textoris G. M. Gy.-Szt.-Miklóson: Mitó M.** Sz-Udvarhelyt: **Be-**

czási Ern. **Temmer E.** Brassóban: **v. Müller** gyógyszerész uraknál.

Előfizetési felhívás

az „UDVARHELY” hirlapra.

Mitán szükségesnek mutatkozik oly közlony megindítása, mely a szekely központban

jelenvén meg, innen a szélső határokig, sőt ha lehet még azokon tul is terjessze a hazaszere

és közművelődés áldásdus eszméit, nyujtson tért a szellemi találkozásokra s a közszellem

helyes iránybani fejlesztésére: ily céloktól vezérelve megindítjuk szerény lapunkat, azon

reményben, hogy az mindenütt kedvesen fogadott vendége leend a családnak.

Feladatunk az levén, hogy mostoha helyzetünk- és körülményeinknél fogva szívós ki-

tartással a fokozatos közművelődést sajtó utján is elősegítsük: lapunknak nem lehet célja

pártipolitikát üzni s a kedélyek háborgatni, hanem az erők egyesítésé által a komoly és ala-

pos művelődést terjesztve, a politikát, mint másodrendű tényezőt, független meggyőződéssel

az igazság és tudomány alapján tekintetbe venni ugyan, de a szellemi és anyagi haladásnak

mégis alárendelni.

Szereacsések valánk belmunkatársakul városunk jelesebb erőt megnyerni, kik a jó ügy

iránti méltánylatból szivesek voltak magukat folytonos közreműködésre leköteleni. Külmunka-

társakul városunk és vidék értelmisége szinten megígéré szellemi hozzá járulását; szabad

remélünk, hogy ügyes levelezőket is nyeredünk a távolabbi vidékekről lapunk számára. —

A közlemények akár névvel vagy jeggyel, akár álnévvél vagy névtelenül tetszés szerint

adhatók; csak a szerkesztőnek kell az író valódi nevét és állását tudnia.

Ohajtottunk volna lapunknak jeles szerkesztőt is nyerni; de a jelen átalakulási időben

az illetők erre nem vállalkozhatván, kénytelen volt alulirt kiadó a szerkesztést is ideiglenesen

magára vállalni; de mindenkép iparkodni fogunk e tisztnek is kielégítőleg megfelelni.

Ezek szerint már csak a t. közönségtől függ, hogy lapunkat anyagi tekintetben is kedvező

helyzetbe juttassa, s így lehetőséget nyujtson arra, hogy nagyobb mérvben szereshetvén meg

a szellemi erőket, a lapot élénkebbé és élvezetesebbé tehessük, sőt nemskára hetenként két-

szer megjelenő lappá alakíthassuk át; miért is minél számosabb előfizetés beküldéséért

eszedünk.

Az előfizetési díj egész évre 4, negyedévre 1 forint o. é. Ez jelen viszonyainkhoz

aránylag oly csekély, hogy így csak tömeges pártolás mellett tartható fenn hirlapunk.

Ezért tisztelettel fordulunk a t. cz. községi előjáró (földbírtokos, lelkész, bíró, jegyző

tanító, gazdatiszt stb.) urakhoz, hogy lapunkat részint megrendelni, részint másoknak is

ajánlani sziveskedjenek.

Gyűjtőknek minden öt előfizetett példányra a hatodikat ingyen küldjük, bárki nevére

czimezve; havonként legalább két tudósítást küldő levelezők tiszteletpéldányra, esetleg más

jutalomra is számolhatnak.

Az előfizetési díjak alulirt kiadó vagy helyette Imrei János reáltanodai tanár ur veszi át

s jegyzi be, (az alsó piacon özv. Hikmanné háza emeletében, a barátok templomával szem-

ben); a fizetett összegről e czélra nyomtatott nyugtát adatnak.

Akik postán küldik előfizetéseiket, méltóztassanak e czélra postai utalványokat használni,

melyek csak 5 krajczárba kerülnek és még rövid tudósítást is lehet rájuk írni.

Lapunk megjelenik minden kedden. Ha elégséges pártolás mutatkozik, később hetenként

kétszer fog megjelenni 1—1 (376)

Kelt Székely-Udvarhelyt, 1872. január 2-án.

Szombathy I. M. jogtudor,

az „Udvarhely” hirlap kiadótulajdonosa és ideiglenes szerkesztője.

Minden cikket, a melyek különböző hírlapokban hirdette vannak, bármely szakmához tartozzanak, megkeríti **Glattau N. bazárja** 10%-kal olcsóbban, mint a hogy azokat az illető cégek hirdetik. — Teljes árjegyzékek több mint **15.000** cikkről ingyen és bérmentesen küldetnek meg.
Következő mesés olcsó árak mellett árul és küld meg a vidékre

GLATTAU N. ELSŐ PÁRISI BAZÁRJA

Austria számára Bécsben, Stadt, verlängerte Kärntnerstrasse Nro. 51, a Todesco palotában.

Ajándékok férfiak, hölgyek és gyermekek számára:

Bécsi bórárak,

a világ legjobb gyártmányal gyanánt ismervék:

Női kézi táskák, acélbronzcsal, 1 drb. 65, 75, 90 kr. 1 ft.; egész nagy 1.20, 1.50; legfinomabb chagrin-bőrből, aranyzott zárral és csattal, darabja 1.80, 2, 2.50; nagy 3, 3.40; egész nagy 3.80, 4; előtárisznyával 1 ftal több.
Gyakorlati pénztárcák, férfiak, hölgyek és gyermekek számára, aranyzott zárral vagy gummi szorítóval, darabja 35, 50, 85 kr.; finom 1, 1.30, 1.70; egész finom 2, 2.50, 3, 3.50.
Gyakorlati szivartárcák k. 1 drb. 40, 60, 80 kr.; finom 1, 1.20, 1.50, legfinomabb 2, 2.50, 3, 3.50, 4, 4.50.
Level- és pénztáskák, gyakorlati beosztással, 60, 80 kr. finom 1, 1.20, 1.50 kr., legfinomabb 2, 2.40, 2.80, 3.20, 4 ft.
Jegyzetkönyvek 10, 15, 20, 25, 30 kr.; finomak bőrkötésben 40, 50, 60, 80 kr. 1 ft.
Utazó táskák, legerősebb bőrből zárral, 1 drb. 2.10, 2.40, 2.70, 3.10, 3.70, 4, 4.30, 4.80, az árak a nagyság szerint számítanak.
Waterproof-utibőrdők, gyakorlatilag be rendezve és elosztva, 1 drb. 2.40, 2.80, 3.50, 4 ft. egész nagyok 4.50, 5, 5.50, 6 ft.
Úti palaczkok pohárral bőrkötésben, 1 drb. 1.20, 1.50, 1.80, 2.10, 2.40.

Dísz-albumok.

Colossal választékban és változatosságban. 1 db. 25 képre 35, 60, 80 kr. 1 ft. finom díszítéssel 1.20, 1.50, 1.80, 2, 2.50; 1 drb. 50 képre 65, 90 kr. 1.20, 1.50, legfinomabb díszítve, képekkel sat. 1.80, 2, 2.50, 3, 3.50, 4 ft.; 1 drb. 100 képre 3, 3.5, 4, 5, 12 ft.; 1 drb. 200 képre 4, 4.50, 5, 5.50, 6, 7, 18 ft. utóbbiak a legjobb példányokban.
Alb. mok zenével, melyek a felnyitáskor két szép darabot játszanak, igen alkalmasok ajándékokra, s minden szalon díszere szolgálnak. 1 drb. 1/2 octav alakban legegánsabb kötessel 8 ft. 50 kr. meg finomabb 11 ft. legfinomabb 14, 16 ft.; 1 drb. 1/4 octav alakban hasonló kiállítással 11, 12, 14 ft., 16-18 ft. díszdarabok negyedrét alakban 14, 16, 18, 20, 24 ft.
Irómappák, minden darab bezárható, igen gyakorlati 1 ft. 1.20, 1.50, 2 ft. ugyanazok teljes írószékekkel 2.20, 2.50, 3, 3.50, 4, 4.50.
Necessariék legizetesebb kiállítással, minden szükséges varró eszközzel ellátva, darabja 4, 6, 80 kr. 1 ft.; nagyobbak 1.5, 1.80, 2 ft. sat.; egész nagyok, finomak 2.50, 3, 3.50, 4, 4.50, 5 ft. díszdarabok ajándékokra 6, 7, 8, 10, 12, 14 ft.

Videki t. lakosok, a kik Bécsből akarnak meg akarnak rendelni, mindent megkaphatnak **Glattau N. párisi bazárjából.** Még a pontosan és lelkiismeretesen t. hszíttetik.

GLATTAU N. első párisi bazárja

Austria számára Bécsben, Stadt, verlängerte Kärntnerstrasse 51, a Wallfischgasse szegletén, a Todesco-palotában.

NB. Elárutók különös engedélyt kapnak.

12-24

(114)

Bali és séta-legyezők.

Colossal választékban. — 1 drb. egyszerű szép 30, 40, 50, 60 kr.; legszebb festessel kiállítással 1.80, 2, 2.50, 3.20, 4.80, 5 ft. Virágokréta benne rejtett legyezővel, a mely elszés szerint azonnal eltűnhet, 1 drb. 80 kr., 1 ft. 1.50; legfinomabb 2.50, 3, 3.50.

Legjobb fésűk, kemény kaucsukból. 1 pipere-fésű 15, 20, 25, 30, 35 kr.; 1 porfosú 20, 25, 30 kr.; 1 nyílfésű 25, 30, 35 kr.; 1 tűzfésű 30, 40, 50 kr.; egy zsebfésű 10, 20, 25, 30 kr.; zsebfésű tűkkel és kéffel 25, 30, 40, 50 kr.

Legjobb, új mód szerint fogott kefék, melyek e minőségben csak itt kaphatók. 1 hűkefe 30, 40, 50 kr.; finom 65, 85 kr. 1 ft.; legfinomabb 1.50, 1 ruhakefe 50, 60, 80 kr. 1, 1.20; legfinomabb 1.50, 1.80, 2 ft. legfinomabb fogkefe 15, 20, 25, 30, 35, 40 kr.; koromkefe 25, 30, 35, 40, 50, 60, 80 kr.

Mosdó-szappanok csak egész finom minőségűek, 1 tucet nagy gycerin-szappan 1 ft. 15 kr.; 1 tucet nagy keserű mandula szappan 85 kr. 1.10; 1 tucet virág-szappan, minden illatra osztva 1.90, 2.50; 1 tucet gyümölcs-szappan, minden gyümölcsnevet hiven utánozva 95 kr. Ezenkívül minden más szappannemű.

1000 dr. arany lak-levelesés, új szabadalmazott módon gumizva, tetszesszerint czegeggel, czimerrel sat. csak 1 ft. 60 kr. 50 drb. 1 ft. 25 kr.

Néikülözhetlen az utazásnál egy j. Lefauchaux-Revolver, mely 6 második perczenben 6 biztos lövest ad, anélkül hogy kakas kelljen felhuzni. E gyorsaság mellett a fegyverrel a legnagyobb hordtávval bírnak. 1 drb. 7 milliméteres 13 ft. 50 kr., kemény töltés hozzá 100 drb. 3 ft. 50 kr., 9 milliméteres 17 ft. töltés 4 ft.; 12 milliméteres 19 ft. töltés 4 ft. 50 kr.; **ökörevolverek,** 5" hussznak darabja 8 ft. 50, töltés hozzá 3 ft. 50 kr.

Komoly szó a pipásokhoz! Gyakran megtörténik, hogy rossz szivarpapír használása miatt émeleges marad a szájbán, mel az egésze nagy mértékben káros. E bajt most gyökeresen segítve van, mert most tőrdobányt papír nélkül a legkelemetesebben szivathat. Egy üveg-szipka, melybe a dohányt betömhetni, pótolja a papír s kevesbit a szivacsinalási időt és ára csak 25 kr.

Tömérdek végeledása

több megbukott nap- és esernyő-gyárnak.

Esernyők, 1 szép nagy esernyő kelméből, 1.50, 1.90; 1 alpalka esernyő 2.80, 3.50; 1 drb. utanzott selyem esernyő (Zanella) 3.20, 3.60, 4; 1 drb. nehéz lyoni selyemből 5, 5.50, 6, 6.50, 7, 7.50.

Napernyők, 1 drb. tavaszi napernyő lyoni selyemből 1.90, 2.20, selyembélessel 2.80, 3 ft. 1 darab kelméből 60, 80 kr. Egy nagy napernyő kelméből 80 kr., 1 ft. 1.20, nehéz selyemből 2, 2.40, 2.80; selyembélessel 3.20, 3.80, 4, 4.50; Arnyernyők 1.80, 2.50, 3.

A legjobb nadrágtartók gyári raktára, melyek tartósságért jóállás vállaltak; 1 pár angolczernából 45, 60, 80 kr.; selyemből 55, 95 kr., 1.10, 1 ft. 60 kr.

A híres toll- és zsebkések Bessemer-acezélből, legjobbak a világon, darabja csak 20, 30, 40, 60, 80 kr., 1 ft., 1.20, 1.50 kr.

A híres kanalok Bessemer-acezélből, melyek jól megmozognak, az ezüstös hasonlítanak s színekét soha se vesztik el. Egy tucet evokanal 85 kr., finomabb 1.20; egy tucet kávéskanal 45 kr.

Ezüstlemez-Chinaezüst, jobb a közönséges Chinaezüstnél, mert a belőle készült tárgyak erős ezüstlemezrel vannak behuzva, s csak az alórti bazárban kaphatók. Az ezüstlemez-Chinaezüst 10 évig jóállású jóállást. Egy tucet evo-kanal csak 16 ft. 50 kr. **káveskanal** 9 ft. 20 kr.; egy tucet **kés-villa** 26.50, 28 ft.; egy **zöldsekanal** 3.90, 4.60; egy tucet **csemeges** 9 ft. 80 kr. 12 ft.; egy **sótartó,** legegánsabb alakú 2.40, 2.85, 3 ft.; egy **borshintó** 1.45, 1.90; egy **czukorbintó** 1.90, 2.10; 1 tejmérő 2.75, 3.40; egy **levesmérő** 5.40, 6.40, 7 ft.; egy tucet **paló** új, legegánsabb alakban 3 ft. 25 kr., egy pár asztali **gyertyatartó** 4, 4.90, 5.85, 6.30, 7.25.

hina-alpalka-kanalok, szépség és tartósság miatt híresek, egy tucet **evokanal** 2.35, 2.75, 3.50, 4.50, 5.20; egy tucet **kávéskanal** 1.50, 1.60, 2.35; egy **levesmérő** 90 kr.; egy tejmérő 45-60 kr.

Falódi tártók-szivarszipkák és pipák legszebb faragványal 1 drb. 50-80 kr. 1 ft.; díszdarabok 1.50, 1.80, 2, 2.50; hasonló árakban kaphatók sima szipkák és borostyánkőszopokával.

egynemű stájerhoni és angol ét szerek, egy tucet kés-villa lába foglalva 2, 2.40, 3 ft.; divalszaruba 4, 4.50, 5, 5.50, 6 ft.; legfinomabbak 7, 8, 9 ft.; egy **tucet csemeges-készlet** 2, 2.50, 3, 3.50, 4, 5 ft.

Alpalka-gyertyatartók dombor oszlopokkal, híresek mint legjobbak.

Magasság: 4" 5" 6" 7" 8" 9" 10"
1 darab: 40, 50, 60, 70, 80, 90 kr., 1 ft.

Zsebelli hőmérők, szekrényben egy darab csak 25 kr.

A legújabb necessair-arany-tojások, a melyben egy tükkel feltűrt, egy kettős czérmatekerő s egy chinaezüst gyűszű van, darabja csak 30 kr.

Látszóvek, legjobb üveggel, nagy távolságra pontosan mutatók, darabja 60, 80 kr. 1 ft.

Angol ollók, legjobbak: egy hurkoló olló 15, 20 kr.; papírvágó olló 60, 80 kr. 1, 1.20, **lámpanyíró** petroleum lámpához 35 kr.; ollóláncz 20 kr.

Zsebelli lámpák, az annyira kedvelt vaktító üveggel a 60, 70, 80 kr.; négyszeres vaktítóval 1, 1.20; könyvalakban összerakható 2 ft. 50, 4 ft.; egy **mellényzeblámpa** 80 kr.

Fénykép keretek 1 drb. 4, 6, 10, 15 kr.; finom 20, 30, 40 kr.; legfinomabb 60, 80 kr.; Cabinet alakú 50, 60, 80 kr. 1 ft. 1.20.

Kitűnő angol borotvák (minden darab két évi jóállással árutatik) egy darab **Gladstone-Razor** 80 kr.; **Prince of Wales-Razor** 1.20; **Egész finom General Napier-Razor** 1.60; **Legfinomabb Admiral-Razor** 2 ft.; egy **Model-Razor**, legjobb kes a világon 3, 3.50. Minden darab szekrényben. Egy szekrény két legjobb minőségű borotvával 1.80; **Borotváló szelencze** fából vagy fémből 10 kr.; **Borotváló ecset** 15, 20, 25, 30 kr.; **Egy borotváló szappan** 15, 20 kr.; egy **fenőbőr csavarral** 45, a nélkül 25 kr.; **fenőbőrpep** 25 kr.

Néikülözhetlen minden férfinak! **Borotváló pipere-szekerény** finom, zárral, nagy tükkrel s következő az öltözethez szükséges tárgyakkal: 1 finom angol borotva, 1 borotváló ecset, 1 borotváló szappan, 1 fém borotváló szelencze, 1 fenő bőr és kö, egy pipere fésű, 1 fogkefe, 1 finom fogpep, 1 viasz-hajkenőcs, 1 drb. mosdó szappan, 1 tégely finom hajkenőcs, 1 üveg francia hajolaj; ennek mind össek csak 2 ft. 80 kr. az ára.

Aczél-íróttalok, 1 skatulya 114 drb., "Correspondenz"-tollal 30 kr.; Kuhn-fele tollal 60, 80 kr. 1 ft.; angol tollal 80 kr. 1, 1.20; egy tucet tolltörtő 5, 10, 15, 20, 30, 40 kr.

Íróttalok, elegáns csiszolt szekrények, belül elosztva, van bennök: tolltörtő, írón. dörzsölő gummi, 1 tucet aczél-toll, 2 rud finom pecsetviasz, darabja csak 35 kr.

Legkisebb megrendelés is szigoruan,

Kezet kell nyújtani a szerencsének!

100,000 tallért,

mint kedvező esetben legmagasabb nyereményt nyújt a legújabb nagy pénzkisorsolás, mely a m. kormánytól engedélyezve és biztosítva van.

Az új terv előnyös beosztása olyan, hogy kevés hónap folyama alatt 7 kisorsolásban **27,900** nyeremény fog kihuzatni, melyek közt esetleg **100,000**, egyenként pedig **60,000**, **40,000**, **20,000**, **15,000**, **12,000**, **10,000**, **8,000**, **6,000**, **5,000**, **4,000**, **2,000**, **1,500**, 155-ször **1000**, 211-szer **100**, 333-szor **200**, 47,100-szor **47** sat. taller fölyeremény van.

E nagy az államtól biztosított pénzkisorsolás legközelebbi első huzása hivatalosan van megállapítva

s már 1872 január 25-én és 26-án lesz,

s erre

1 egész eredeti sorsjegy ára csak 7 ft. 1 fél " " " " 3 1/2 " 1 negyed " " " " 1 1/4 " osztr. bankjegyekben az összeg beküldése mellett.

Megrendelések azonnal legpontosabban teljesítenek, s tőlünk az állam czimerrel ellátott eredeti sorsjegyeket mindenki személyesen veszi kézhez.

A megrendelésekhez a szükséges játéktérvek ingyen mellékeltenek s minden huzás után az érdekelteknek felszólítás nélkül küldjük meg a hivatalos kimutatásokat.

A nyeremények kifizetése állam-biztosítás mellett mindig pontosan történik, s egyenes megküldés vagy Ausztria minden nagyobb piacian fennálló össekötéseink útján eszközölhető.

Üzletünknek mindig kedvez a szerencse, s csak ezelőtt keves idővel több tetemes nyeremény mellett a három főnyereményt fizették ki 3 huzásban, a mint ezt hivatalos bizonyítványok tanúsítják.

Ezen, a legszilárdabb alagra feltehető vállalat iránt az érdekeltégek előreláthatólag mindenütt, igen élénk leand; tessék tehát már a közel huzás vegett is minden megrendelést mielőbb egyenesen

Steindecker S. és Társa

bank- és váltó-üzletéhez Hamburgban intézni. Vesz és elad mindenféle államkotelezvényt, vasut-reszvényt, kölesonsorsjegyet.

U. I. Ezennel köszönjük az irántunk tanúsított bizalmat, s a midőn az új kisorsolás kezdetén résztvevésre teltvni szerencsénk van, ezután is igyekszünk, hogy mindig pontos és szilárd szolgálattal tisztelt érdeklőbarátaink teljes meglegedését kiérdemeljük.

(342) 3-4 A. T.

Nehézkes göcököt

(nyavalyatorést)

levél által gyógyít egy százsoroson

jónak bizonyult szerr-l

Witt A.

Berlin, Lindenstrasse 18

33-*(256)

„Kronos“

nyugdíj- és életbiztosítótársulat

PESTEN.

A l a p t ö k e :

két millió forint o. é.

Iroda: Váci-utca, a „vastuskóhoz“ I. emelet

A kik vezér-, fő-, vagy kerületi ügynökséget kívánnak vállalni, forduljanak ebbeli ajánlataikkal egyenesen az igazgatósághoz Pesten.

A „Kronos“ nyugdíj- és életbiztosító-társulat P e s t e n

alapszabályait a magas kir. minisztérium megerősítvén, üzleti tevékenységét nov. 15-én megkezdte. Biztosítási kombinációink sokszerűsége, díjszabályaink jutányossága mellett az életben előforduló mindennemű biztosításokat a lehető legelőnyösebb feltételek mellett fogadjuk el.

Megkötünk élet és halálesetre szóló biztosításokat, hozomány-biztosításokat, nyugdíjakat, a gyakorlati életből merített s annak megfelelő huszonkét módozat szerint, egyben a vasuti balesetek elleni biztosítást is belevontuk hatáskörünkbe.

1872. január 1-jén hat

kölcsönös túlélési egyletet

nyitunk meg, melyek leszámlása 14, 16, 18, 20, 22 és 24 év mulva fog eszközésbe vétetni. — Ezek a takarékpénztár czélját a kölcsönös öröklés előnyével kötik össze, mi által gyakran csekély betételek is tetemes tökékké szaporodnak fel. Különösen a t. cz. szülők figyelmébe, kik gyermekeik jövőjét a leggyakorlatibb és legjövődelműzőbb módon kívánják biztosítani, ajánlhatjuk ez utóbbi biztosítási módozatot.

Az igazgatóság.

Megjelent és Demjén László

könyvkereskedésében Kolozsvártt és általa minden könyvárusnál kapható:

Kolozsvár története.

Első kötet.

Oklevéltárral. (1.) Ös-ó- és középkor. (513. Kr. e. — 1540. Kr. u.)

Egy külön kötet világozó rajzokkal. (36 tábla.)

Irta Jakab Elek.

Ára 10 ft.

(327)

E mindez tekintetben nagy, epochális munkát itt hosszasan dicsérgetni és ajánlani feleslegesnek tartom, csak annyit kívánok megjegyezni, hogy Kolozsvár város és munka kiadásával magának maradóval emelt Siessen tehát e város értelmes t. közönsége, e munkát pártfogása alá venni és terjeszteni, hogy a nagyszorgalmú és szaktudós íróból több kedvet öntőn e munka folytatására, melynek legérdekesebb része az utjabbkor története lesz. A ki megszerezte magának ezen 3-részből álló első kötetet, az bizonyára érdeklő fogja lapozgatni és benne bvárkodni, s a folytatásait minden áron megszerezi magának.

Demjén László.

(21)

A kolozsvári

29-*

hitelbank és zálogkölcsön társulat

1. leszámitol váltókat, utalványokat, kihuzott sorsjegyeket és kereskedelmi kötvényeket;

2. vesz és elad földtehermentesítési kötvényeket, részvényeket, magán kötvényeket és más értékpapirokat saját és idegen rovására;

3. behajt váltókat és évi járulékok, kamatok, osztalékok, szelvények, utalványok és más czimen levő követeléseket; kiveszi a pénztárból az utalványozott földtehermentesítési kötvényeket;

4. elfogad örményképpen mindennemű értékpapirokat és értéktárgyakat;

5. elfogad folyó számlára pénzeket, váltókat és értékpapirokat, a melyekről utalványok útján lehet rendelkezni;

6. átvész pénzeket, a melyekről kamatozó, felmondási határidőhöz kötött s hátrítalag forgatható pénztárjegyeket ad ki; az ilyenemű pénztárjegyek legkisebb értéke 100 ft.;

7. a zálogkölcsön-üzletben kölcsönöket ad a) mindennemű ingóságra, b) drágaságra; ékszerreke s arany- és ezüstneműekre; c) értékpapirokra, azaz mindennemű államkötvényekre és iparvállalati részvényre.

Erdélyben, egy nagyobb jóságban, Gyula-

Fehérvár közelében

egy önálló gazda-

tisztai állomás

betöltendő. A megbízható kellekekhez tartozik: a szász, román, valamint a német és magyar nyelv tudása. Készpénz fizetés 500 forint és megfelelő deputatum. A képességi tanúsítványokkal ellátott. Kérésék legfeljebb 1872 január 20-ig a gróf Gyulay-féle jóságigazgató-sághoz Szaravollára Torontálmegyébe intézendők.

2-3 (375)

Tanádr. Lapiérre

befecskendése

3 nap alatt gyógyít minden hűdcső-kifolyást, valamint fehérfolyást nőknél, még üdült állapotban is. Egy palaczk ára használati utatással 1 tallér 20 ez. garas. Az összeg beküldése mellett, szigorú titoktartás alatt kapható

Witt A. által

Berlin, Lindenstrasse 18.

*) Százakat gyógyított.

32-*(256)